

Promjene u obračunu plaće od 01.07.2015

Temeljem Pravilnika o sadržaju obračuna plaće, naknade plaće i otpremnine (NN 32/2105), dana 01.07.2015 stupa na snagu obveza da se radnicima uručuje:

- IP1 obrazac za isplaćenu plaću
- NP1 obrazac za neisplaćenu plaću
- IO1 obrazac za isplaćenu otpremninu
- IO2 obrazac za neisplaćenu otpremninu

Obrascima IP1 i NP1 propisani su oblik i sadržaj obračuna plaće kakav treba biti uručen radniku.

Nažalost, obrasci su definirali upisivanje nekih elemenata obračuna, ali ne sve, pa se mogu koristiti samo kao oblik izvještavanja koji zahtijeva Pravilnik, ali nikako kao cjelovit obračun primanja radnika, sa svim potrebnim elementima. Stoga se u našem modulu Plaća za izradu obračuna i nadalje koristi dokument Obračunska lista, a onda se podaci iz Obračunske liste 'prenose' u IP1 i NP1 obrazac. Pri tome su potrebne određene transformacije, jer ovi obrasci ne sadrže sve elemente koji postoje u Obračunskoj listi.

Prvi problem je definiranje elemenata za obračun plaće, koji su u IP1 i NP1 obrascima strukturirani na sljedeći način:

- 1.1 Za redoviti rad
 - 1.2 Za redoviti rad noću
 - 1.3 Za redoviti rad u dane blagdana ili neradnih dana
 - 1.4 Za prekovremeni rad
 - 1.5 Za prekovremeni rad noću
 - 1.6 Za prekovremeni rad u dane blagdana i neradnih dana
 - 1.7 Za sate za koje radnik ostvaruje pravo na naknadu plaće
2. Ostali oblici rada temeljem kojih se ostvaruje pravo na uvećanje plaće prema kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili ugovoru o radu i novčani iznos po toj osnovi (sati pripravnosti)
3. Propisani ili ugovoreni dodaci na plaću radnika i novčani iznos po toj osnovi

Korisnici s jednostavnim obračunom plaće neće imati problema, jer će vjerojatno sve naknade za rad spadati u neku od ponuđenih kategorija. Problemi će nastati kod korisnika koji osim gore navedenih stavaka imaju još i rad u smjenama, dvokratni rad i slično... A najsloženije će biti u slučaju kombiniranih situacija.

Pretpostavimo da imamo radnika koji je radio redovni rad noću blagdanom. Prema ponuđenoj tabeli, jedan od načina popunjavanja je da bi njegova satnica trebala biti iskazana i u 'redovni rad noću', i u 'redovni rad blagdanom'. Kako se u tom slučaju popunjava satnica i kako se iskazuju iznosi, Pravilnikom nije propisano.

Drugi nedostatak je taj što obrazac ne razlikuje oporezive od neoporezivih primitaka, pa se tako u točkama 1.7 (npr. bolovanje do 42 dana + bolovanje preko 42 dana) ili 3. (npr. plaća u naravi i naknada za prijevoz) mogu naći zbrojeni oporezivi i neoporezivi primici.

Definiranje polja u IP1 i NP1 obrascu

Naš modul Plaća dopušta slobodno formiranje različitih vrsta naknada za rad, prema potrebama korisnika. Budući da ovako slobodno formirane naknade nije moguće automatski rasporediti unutar IP1 i NP1 obrasca, neophodno je bilo u dokument *Naknada za rad* dodati novi 'ključić' kojim ćete sami definirati poziciju na IP1 obrascu u koji spada promatrana naknada. Zato je prvi korak za uspješnu izradu IP1 obrasca pravilno razvrstavanje naknada za rad prema strukturi elemenata plaće na IP1 obrascu.

Razlikovanje oporezivih i neoporezivih primitaka

Iako se na IP1 obrascu ovi primici iskazuju zbrojeno, prilikom unosa dokumenata *Obrazac IP1* i *Obrazac NP1* razdvojeni su na oporezivi i neoporezivi dio iznosa, radi lakšeg praćenja prijenosa podataka iz dokumenta *Obračunska lista*. Ovaj razdvojeni oblik možete dobiti i na papiru, ako prilikom ispisa odaberete oblik Standard (F-8 Ispis → U postavkama ispisa – Oblik ispisa: Standard).

Postupak izrade IP1 obrasca

Prvo se napravi dokument *Obračunska lista*, kao i do sada. Nakon toga, otvorite dokument *Obrazac IP1*, i klikom na gumb 'Učitaj obračun' odaberite obračunsku listu koju želite učitati u IP1 obrazac. Podaci se prenose na sljedeći način:

1. Sve naknade za rad se razvrstavaju u obrazac prema 'ključiću' iz dokumenta *Naknada za rad*
2. Neoporezivi dodaci na plaću upisani u tabelu dodataka i obustava, prenose se u stavku 3. u polje 'neoporezivi primici'
3. Bolovanje preko 42 dana, ako je upisano u odgovarajuće polje na *Obračunskoj listi*, prenosi se u stavku 1.7 obrasca, u polje 'neoporezivi primici'.

Postupak izrade NP1 obrasca

Postupak je isti kao i za IP1 obrazac, posebno u slučaju kad cijela plaća nije isplaćena. Eventualne poteškoće u popunjavanju NP1 obrasca mogu nastati u slučaju kad je plaća samo djelomično isplaćena, a posebno ako nisu plaćeni samo doprinosi, nego i dio neto plaće.

Napominjemo da NP1 obrazac iz *Obračunske liste* uvijek učitava sve elemente obračuna, a korisnik ručno mora iz njega ukloniti one elemente za koje smatra da tu ne spadaju (odnosno, koji su plaćeni). Ako npr. iznos doprinosa za MO 1. stup obrišete jer je plaćen, program će automatski obrisati ostale podatke (IBAN, model i poziv na broj, stope).

Zašto smo to tako napravili

Ako je netko od korisnika prisustvovao nekom od seminara na temu IP1 obrasca, onda je sigurno čuo i prijedlog da slobodno 'proširite' obrazac s podacima koji vam nedostaju. Dapače, čak i neka tumačenja iz Ministarstva rada sadrže prijedloge za proširenjem obrasca, ali u tom istom savjetu dodaju i da takvi obračuni po svom sadržaju, strukturi i obliku moraju odgovarati obrascima koji su otisnuti u prilogu Pravilnika.

Budući da u slučaju sudskog spora nije relevantno nikakvo mišljenje, nego samo tekstovi pravilnika i zakona, odlučili smo obrascu ništa ne dodavati, jer je to jedini način da on formalno bude potpuno u skladu s Pravilnikom.

Naime, Zakon o radu propisuje vrlo visoke kazne za neispravno izrađen obrazac neisplaćene plaće, koje se kreću od minimalno 61.000 kn do maksimalno 100.000 kn, i to za svakog neispravno obračunatog radnika! To su preveliki iznosi da bismo se upuštali u riskantne izmjene izgleda obrazaca, koje netko uvijek (s pravom) može proglasiti neispravnima.

Jedina izmjena izgleda obrasca koju smo napravili je ta da smo za obustave predvidjeli 6 redaka, a ne samo jedan, budući da veliki broj radnika ima više od 1 obustave.

Budući da su kazne vrlo velike, preporučamo da svakako detaljno proučite tekst Pravilnika i sadržaj obrazaca, kako biste znali kvalitetno odlučivati koje ćete podatke iskazivati na kojim pozicijama, i koje eventualno ispuštati.

Potpisivanje obrazaca

Obrazac NP1 je ovršna isprava i mora biti potpisana od ovlaštene osobe.

Također, napominjemo da u Pravilniku stoji obveza uručivanja IP1 i NP1 obrazaca radniku, ali Pravilnikom nije propisan način kako se prati izvršenje ove obveze. Savjetujemo da obrasce ispisujete u dva primjerka, jedan za radnika, a drugi (potpisan od strane radnika), spremate u arhivu. Alternativno, možete upotrijebiti izvještaje 'Potpisna lista IP1 obrazaca' i 'Potpisna lista NP1 obrazaca', koji imaju i predviđeno mjesto za potpis. Ako koristite ove izvještaje, preporučamo da ih ispisujete s što većim font-om, da prostor za potpis bude što širi.

Zaštićeni računi

U novoj verziji programa dodali smo i nova polja za razradu isplaćene plaće na redovni i zaštićeni račun, za radnike pod ovrhom. Dakle, ako imate radnike sa zaštićenim računima, potrebno je učiniti sljedeće:

1. U dokumentu *Naknada za rad* treba definirati da li se naknada isplaćuje samo na zaštićeni račun (bolovanje na teret poslodavca) ili se može dijeliti na redovni i zaštićeni račun.
2. U dokumentu *Dodaci/obustave* potrebno je definirati da li se određeni dodatak isplaćuje direktno na zaštićeni račun (kao npr. naknada za prijevoz)
3. U dokumentu *Djelatnik* treba upisati IBAN u polje: Zaštićeni račun

Kad definirate ove osnovne podatke, na Obračunskoj listi postoje dodatna polja za razradu plaće na zaštićeni račun i gumbе za automatsko izračunavanje zaštićenog djela plaće. Više informacija nalazi se u *F1:pomoć* dokumenta *Obračunska lista*

Korisnici koji su i do sada imali zaštićene račune, ovaj problem su rješavali tako da su iznos za isplatu na zaštićeni račun upisivali kao zasebnu obustavu. Ako imate takav slučaj, s novom verzijom programa treba iz podataka o radniku obrisati ovu obustavu, a obračun zaštićenog iznosa napraviti na novi način.

Kako bi si olakšali rad s novim obrascima, preporučamo da opisane promjene napravite prije obračuna plaće za lipanj.

Također, napominjemo da je i u dokumentu 'Bolovanje i naknade' dodan 'ključić' kojim se određuje da li se iznos naknade isplaćuje na redovan ili zaštićeni račun, pa ga je prije izrade naloga za plaćanje potrebno postaviti na ispravnu vrijednost.

Postupak izrade obrazaca IO1 i IO2

Provodi se na jednak način kao i obrasci IP1 i NP1 pa ih posebno ne opisujemo, osim što treba napomenuti da i ovi dokumenti obračun doprinosa, poreza i prireza učitavaju iz dokumenta *Obračunska lista*.

Također, skrećemo vam pažnju da se neoporezivi dio otpremnine automatski učitava u IO1 i IO2 obrasce samo ako je u obračunskoj listi dodan kao dodatak na plaću. U suprotnom ga treba ručno upisati u odgovarajuće polje IO1 i IO2 obrasca.

Pozdrav iz Pupille!